Ders Bilimi

Yrd. Doç.Dr. Filiz Yaylacı

siyasal kitabevi

“He who learns but does not think is lost. He who thinks but does not learn is in great danger.” Confucius

Ders Bilimi

Öğretmen ve Öğretmen Adayları İçin Hazırlanmıştır

Yrd.Doç.Dr. Filiz Yaylacı

Antalya,2013

Ders Bilimi
Yrd. Doç.Dr. Filiz Yaylacı
Kapak ve Sayfa Düzeni: Gamze Uçak
ISBN: 978-605-4627-26-4
Haziran 2013, Ankara
Siyasal Kitabevi-Ünal Sevindik
Yayıncı Sertifika No: 14016
Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1
Kızılay-Ankara
Tel: 0(312) 419 97 81 pbx
Faks: 0(312) 419 16 11
Parakende Satış:
Zafer Çarşısı 26-27-28
Tel: 0(312) 433 99 43
e-posta: info@siyasalkitap.com
http://www.siyasalkitap.com
Baskı
Desen Ofset A. Ş.
Sertifika No: 11289
Birlik Mah. 448. Cad. 476. Sk. No: 2
Çankaya / ANKARA Tel: (312) 496 43 43
Dağıtım
Siyasal Yayın Dağıtım
Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1
Kızılay-Ankara
Tel: 0 (312) 419 97 81 pbx
Faks: 0 (312) 419 16 11
e-posta: info@siyasalkitap.com
http://www.siyasalkitap.com

Bu eseri yazma isteğim, üniversite öğrenimini sürdürdüğüm sıralarda, özellikle Saygıdeğer Hocam Prof.Dr. Mustafa ERGÜN'ün derslerinde başlamıştır. Hocamın derslerinden aldığım ufku ve mesleki deneyimlerimi sizlerle paylaşmaktan dolayı çok mutluyum. Eserin öğretmenlere ve aday öğretmenlere farklı bir bakış açısı getirmesi dileğiyle…

Yrd. Doç.Dr. Filiz YAYLACI

Lisans eğitimini İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Rehberlik ve Psikolojik Danışma Anabilim Dalında tamamlamıştır. Yüksek lisans ve doktora öğrenimini yine aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri A.B.D. Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalında yapmıştır. Sayın Prof.Dr. Mahmut TANDOĞAN danışmanlığında Anne-Babaların Çocuğun Okul Başarısına Yardım ve Katkıları konulu yüksek lisans tezi; Sayın Prof.Dr. Hikmet Yıldırım CELKAN danışmanlığında İlköğretim Okulları Beden Eğitimi Dersi Program ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi konulu doktora tezi çalışmıştır.

1989 yılında Çankırı ili Rehberlik ve Araştırma Merkezi ve Malatya ili Hacı Ahmet Akıncı Lisesi Rehber öğretmeni olarak meslek yaşamına başlamıştır. 1991 yılında İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi araştırma görevlisi, 1994 yılında Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğretim görevlisi, 1996 yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi Uşak Eğitim Fakültesi öğretim görevlisi ve 1999 yılında Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde öğretim üyesi olarak halen görev yapmaktadır.

Önsöz

"İnsan eğitime muhtaç ve canlılar içinde en kolay eğitilebilir canlıdır." Bu nedenle insanlığın başlangıcından beri her insan yavrusu, genetik olarak getirdiği zekâ, yetenek, yatkınlık ve bedensel yapısına uygun olarak bir eğitim almıştır. Aldığı eğitim çağa, içinde yaşadığı toplumsal ve ekonomik şartlara göre değişmiştir.

Eğitimin en sistematik olarak yapıldığı yerler okullardır. Okulların geliştirilmesinde hemen her toplumda din kurumu büyük çaba harcamış ve eğitimi kendi elemanlarını yetiştirmek ve geliştirmek için kullanmıştır. Ancak başlangıçta çok zeki ve yetenekli kişiler okul eğitimine katıldıkları için; öğretmen yetersizlikleri, kitapların ders kitabı formatında olmaması, ders metodlarının, ölçme-değerlendirmenin olmaması gibi eksiklikler çok önemli olmamıştır. Ama gene de, daha Antik Yunanda dersler sokaklardan Lyceum, Akademium veya Gimnasium denilen mekânlara alınmış, Trivium ve Quadrivium gruplarında yedi derslik bir ders programı oluşmuş, medreselerde belli yaşlar arasında bir sabit öğrenci grubunun sistematik ders yapması ve öğretimin sonunda bir diploma (icazetname) alması sağlanmıştır.

Ama gene de eğitim biliminin birçok açılardan gelişmesi Reformasyon ve Karşıt Reform dönemlerinde gelişmiştir. Dini eğitimin bütün insanlara yayılması, ana dillerde eğitimin başlaması hem ders programlarını değişime zorlamış hem de öğretim metodlarının gelişmesini sağlamıştır. Öncelikle "yedi hür sanat"tan oluşan ders programına bilim, edebiyat, tarih ve günlük hayatta işe yarayacak maddi dersler (Realien) eklenmiştir. Başlangıçta dil öğretiminde farklı metodlar geliştirilmiş ve daha sonra bu diğer ders alanlarında da gerçekleştirilmiştir.

Özellikle 17. yüzyılda Ratke ve Komenyus öğretim dili, öğretim metodu (Lehrart), ders veya okul kitabı gibi konularda önemli reformlar yaptılar kendilerinden sonra gelen okul düzenlemelerine yön verdiler. Öte yandan devlet tüm vatandaşlarına zorunlu eğitim uygulaması başlatmıştır. Eğitimde hedef kitlenin özelliklerinin değişmesi, eğitim işini din adamlarının ikinci görevi olmaktan çıkarmış ve sırf bu amaçla öğretmenler yetiştirilmeye başlanmıştır. La Salle, din adamı olmayan (laymen) profesyonel öğretmenler yetiştirmek için 1685'de Reims'de bir Öğretmen Okulu (Séminaire de Maîtres) kurdu. Démia bu konuda daha önce (1671) bir öğretmen okulu kurmuştu. 17. ve özel-

likle 18.yüzyıl öğretmen yetiştirmede birçok reformların yapıldığı dönemler oldu.

Derslerin aynı sınıfta yapılmasından, kademe kademe sınıf ve dershane sisteminin oluşturulmasına doğru bir yol izlendi. Kolejler, liseler, ilkokullar, ortaokullar, meslek okulları vs. gibi birçok okul türü ortaya çıktı.

19.yüzyılda eğitimi bir bilim haline getirme çabaları görülmektedir. Herbart ve takipçileri olan Ziller, Waitz, Stoy, Tausch gibi eğitimciler, eğitimi bir ders yapma sanatı olarak gördüler, dersin nasıl işleneceği üzerinde uzun çalışmalar yaptılar ve ders olmadan eğitimin olamayacağını (keine Erziehung ohne Unterricht) savundular. Daha sonra gelen Rein da eğitimi öğretim üzerine oturtmaya gayret etti. Ernst Meumann eğitim, bağımsız ve deneysel, tecrübi bir bilimdir fikrini işledi. August Lay, deneysel eğitim bilimin kurucusu ve en büyük araştırıcısı olarak birçok araştırma yaptı. Ernst Krieck ise, eğitimi tamamen ayrı bir bilim, eğitim bilimleri (Erziehungswissenschaft) şekline getirdi. 18.yüzyıl sonlarından beri eğitim bilimleri özellikle öğretmen yetiştiren okullarda değişik boyutlarıyla okutulmakta ve bilimsel araştırmalar yapılmaktadır.

Bugün okul öncesi eğitiminden yetişkinler eğitimine ve hizmet içi eğitime kadar geniş bir uygulama ve inceleme alanı bulunan eğitim bilimlerinin çekirdeği Ders Bilimidir. Bütün diğer sosyal, psikolojik, tarihi, kültürel, antropolojik yönleri ve ölçme-değerlendirme boyutlarının hepsi bu çekirdek etrafında dönerler.

Filiz Yaylacı'nın Ders Bilimi hakkında yazdığı bu kapsamlı eser, ülkemiz eğitim bilimleri alan yazını için önemli bir yenilik olacaktır. Öncelikle değişik dersler içine dağıtılmış konuları "Ders Bilimi" diye bir eğitim bilimleri alt dalında topladığı için; ikincisi de bu alanda çok kapsamlı ve güncel bilgiler bulundurduğu için.

Ders Bilimi, ders çeşitlerinden değişkenlere ve dersin yapısına, dersin kalitesini etkileyen faktörlerden iyi bir dersin özelliklerinin ne olmasına, ders planlamasından uygulamasına ve değerlendirilmesine kadar hemen bütün konuları kapsamaktadır. Doğal olarak bütün bu aktivitelerin sonucunda yapılan dersin sürekli daha iyi, etkili ve yararlı olacak şekilde geliştirilmesi gerekir.

Şu anda eğitim ortamları, okul ve sınıf yapıları, eğitimdeki iletişim biçimleri tamamen değişiyor. Hala birinci sanayi devriminin ortaya çıkardığı ders programı sürekli yapılan yamalarla karmakarışık bir hale geldi. 1960'lı yıllara kadar geçerli olan davranışçı öğrenme teorileri terkedildi ve beyin temelli bilişsel öğrenme teorileri yaygın kabul görüyor. Sınıflardaki öğrenme yapılandırmacı anlayışa göre yeniden düzenlenmeye çalışılıyor. Yeni iletişim ve bilgi işleme teknolojileri bizi farklı şekilde öğrenmeye sevk ediyor. Ama insan beyni bir makine olmadığı için onun öğrenip öğrenmediğini, ne kadar öğrendiğini hemen ölçemiyoruz. Yanlış öğrenmeleri önleyemiyor veya geri alamıyoruz

(insan beyninde bir "undo" tuşu yok). Şimdiye kadar yetişkinlerin belirlediği ders programlarında onların istedikleri şeyler öğrencilere "cebren ve hile ile" öğretilmeye çalışılıyordu. Yeni öğrenme ortamları o kadar zengin ve kolay ulaşılabilir ki, öğrenci öğrenmek istediği konuyu, öğrenme şeklini ve derinliğini kendisi belirlemek istiyor.

Geleneksel okulların belli mekânda, belli kayıtlı öğrenci kitlesiyle eşzamanlı olarak ders yapma uygulamaları giderek demode oluyor. Şu anda slayt destekli, uzaktan eğitim destekli karma ders uygulamaları önümüzdeki dönemde muhakkak daha teknoloji temelli olarak evrimleşecektir. Sınıflarda elde taşınabilir (IPad veya cep telefonu temelli iletişim ve bulut temelli veri saklama ortamları) teknolojiler giderek yaygınlaşacak, Ortaçağdan gelen kâğıt temelli kitap uygulaması tamamen e-book formatlı yayınlara dönüşecek, sanal sınıf, sanal okul, sanal laboratuvar gibi ortamların yanında sanal arkadaş ve sanal öğretmen "gerçeğiyle" karşılaşacağız. Bu süreçte geçici olarak öğrencilerde konsantrasyon eksikliği, soyutlama becerisinin olmaması, ilgi dağınıklığı gibi durumlar ortaya çıkabilecektir. Dijital bilgi ve haberleşme teknolojisinin ve arama motorlarının ortaya çıkardığı bilgi yığınları içinden öğrencinin gerekli, doğru ve kullanılabilir bilgileri nasıl ayıklayacağının öğretilmesi günümüzün ana konularından birisi olmuştur.

Aynı şekilde okullarda neyin öğretileceği ve bunların hangi platformlarda öğretileceğinin ciddi olarak tartışılması gerekir. Dolayısıyla okulların ders programlarını ve derslerin içeriklerini daha esnek olarak belirlemek gerekiyor. Yeni derslerin zengin teknolojik ortamlar için yeni öğretim metotlarının ve yeni ölçme-değerlendirme tekniklerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Eğitim giderek ulus devletlerin egemenliğinden çıkıp uluslararası ortamlarda ve uluslararası rekabet içinde yeniden düzenlenecektir. Artık her insanın mahalli, milli ve uluslararası özellik ve becerileri olacaktır. Bu yeni evrensel eğitim kurumlarının ders programları da sadece kapitalist sömürü güçlerinin eline bırakılmadan insan onuruna uygun olarak düzenlenmelidir; bu uluslararası ortamda insanı kaybetmemelidir. Dolayısıyla ders programlarının mahalli, ulusal ve uluslararası katmanları olmalıdır. Maddi ürün ve üretimlerde gerekli olan standardın insan yetiştirmede aşırı olarak kullanılması ve akreditasyon uygulamaları da insanın çok yönlülüğünü, orijinalliğini, değerli bir "tek nüsha" olma özelliğini bozmamalıdır.

Bütün bunlar için Ders Bilimi sürekli geliştirilmelidir. Sayın Dr.Yaylacı bu konuda çok sağlam bir temel atmıştır. Bu temel üzerinde yeni, geleceği gözden kaçırmayan eğitim bilimi araştırmalarının yapılmasını dilerim.

Prof.Dr. Mustafa ERGÜN
16.04.2013

Kitabın Yapısı ve Hedefi

Ders biliminin uğraşı alanı dersin kendisidir. Bu eserde ders bilimi kapsamında dersin tanımlanması, planlanması, yapılandırılması, organizasyonu, uygulanması, yönetilmesi, denetlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik bilgiler bulunmaktadır. Ayrıca iyi bir ders için istekler sıralanmış ve bazı işaretler formüle edilmiştir. Dersin şekillendirilmesi için bazı öneriler sunulmuştur. İlaveten ders için gerekli olan yeterlilikler tartışılmıştır.

Zaman içinde ders kültüründe değişiklikler olmuştur. Öğrencilerin öğrenmelerini teşvik eden veya engelleyen ders üzerine vurgu yapılmıştır. Sosyal öğrenmenin etkisinin arttığı günümüzde dersin etkisi sorgulanmıştır. Öğretmen ve öğrenciler, iyi bir ders yapmak istiyorlarsa, dersi geliştirmeleri zorunludur, gerçi iyi ders için tek bir reçete yoktur. Kaliteli bir ders için birçok kriter geliştirilebilir. Ancak "Bütün yollar Roma'ya çıkar" anlayışı burada da geçerlidir. Yine de bu kriterler düşünmemize yardım edebilir, öğrencileri yetiştirmede ve öğrenimleri boyunca iyi dersin özel işaretlerini analiz edebilir, onlarla birlikte çalışabilir ve bazı dersler geliştirilebilir.

Öğrenme başarısı üzerinde güçlü etkisi olan işaretler saptanmıştır. Örneğin, dersin planlanmasında açık yapı, dersin kalitesi, açık başarı beklentisi gibi. Diğer taraftan içerik durumu, ders materyalleri, sınıfın büyüklüğünün öğrenme üzerinde az etkili olduğu görülmüştür. Ders iklimi de düşündüğümüzden daha az etkidir. Derste davranışların uyumu, öğrenme üzerinde pozitif etkiye sahiptir. Öğretmen konuşmalarının açık ve anlaşılır olması, dersin iyi yapılandırılması ve öğrenme temposunu ustaca ayarlama gibi unsurlar dikkate alınması gereken kriterlerdir. Bu nedenle eserde dersin nasıl olması gerektiğine ve dersini geliştirmek isteyenler için yeni bir takım yönelimlere yer verilmiştir.

Okul, öğrenci ve öğretmeni aynı anda derste buluşturan bir binadır. Okulda geçen süre insanın yaşamını planlıyor, ne öğrenmesi gerektiğini belirliyor. Öğretmen ve öğrenci okulda çok yoğun bir iletişim ve etkileşim içinde. Okulun görevi, toplumun ihtiyaç duyduğu insan modelini yetiştirmektir. Bu görevi okul adına öğretmenler üstlenmektedir. Öğrenci, sabahları erken kalkmak zorundadır. Sabah okula geldiğinde öğrenci, kendini dersin içinde bulmaktadır. Oysaki onların kişisel tercihlere göre değişen bir aktivite ya da okuldan sonra futbol oynamak gibi önemli işleri vardır. Bir öğrenci tatil dönüşü tekrar okula dönecek ve öğrendiklerini geri getirecek… Öğretmen, sınıfta

cümle, sayı, işaret, sembolleri yazarak veya konuşarak, öğrencilere anlattıklarını yazılı ya da sözlü tekrar ettirmektedir. Öğrencilerin beklentileri ihtiyaç duydukları şeyler, derse ve öğretmene bağlı… Derse girerken, öğrenci-öğrenciye, öğretmen-öğrenciye, öğrenci-öğretmene, öğretmen-öğretmene hala birbirine "iyi dersler" temenni ediyor. Peki, gerçekten dersler iyi geçiyor mu? Dersi iyi yapan nedir? İyi bir dersin niteliği, yapısı, ögeleri, planı, organizasyonu, işlenişi, kültürü ve değerlendirmesi nasıl olmalıdır? İyi bir ders nasıl yapılır? Yaşamımız ders ve imtihanlarla dolu! Genellikle dakikalar ile sınırlı olan içeriğe yönelik kazanımların elde edildiği sıkıcı bir süre, ders! Az sonra başlıyor. İyi dersler!

Sayın Hocam Prof. Dr. Mustafa ERGÜN'ün akademik anlamda biz öğrencilerini cesaretlendirmesi ve desteği nedeniyle öncelikle kendisine ve emeği geçen bütün öğretmenlerime içtenlikle çok teşekkür ederim. Saygılarımla…

Dr. Filiz YAYLACI

İçindekiler

Önsöz.....5
Kitabın Yapısı ve Hedefi.....9
İçindekiler 11
Tablolar Listesi.....15
Şekiller Listesi.....16

BİRİNCİ BÖLÜM DERSİ TANIMLAMA.....19
Giriş 19
Ders Kavramı.....20
Ders Nedir? 21
Ders Hakkında Genel Algılar.....26
Ders Neye Benzer? 28
Dersler Nerede Bulunur? 37
Dersi Tanımlama Çabası.....38
Dersin Görevleri ve Amaçları.....39
Dersin Özellikleri.....44
Dersin Özellikleri.....44
Dersin Öğretim İlkeleri.....45
Dersin Özel Öğretim Yöntemleri.....47
Dersin Boyutları.....48
Ders İle İlgili Bağlamlar.....48
Dersin Öğeleri.....48
Ders Kültürü 50
Öğrencinin derse ilişkin görevleri 56
Öğretmenin derse ilişkin görevleri.....56
Okul müdürünün derse ilişkin görevleri 59
Derslerin Genel Görünüşü.....60
Eğitim kademelerine göre dersler 67
Milli Eğitim Şura Kararlarında Dersler 69
Avrupa Birliği ve Diğer Ülkelerde Dersler 76
Ders Türleri 78
Alan/Dal/Meslek Dersleri.....79
Seçmeli Dersler.....83
Çekirdek (Core) Dersler.....87
Ortak Dersler.....90
Zorunlu Dersler.....91
Temel Dersler.....92
Önkoşullu ve Önkoşul dersleri.....93
Dersin özellikleri açısından diğer ders türleri.....93
İlginç Dersler 121
Dersi Tanımlama (Ders ID) 125
Dersin Değişkenleri.....136
Dersin kendisi ile ilgili değişkenler.....136
Öğrenci ile ilgili değişkenler 161

Öğretmen ile ilgili değişkenler 174
Öğretim teknolojileri ve materyallerle ilgili değişkenler 186
Ölçme ve değerlendirme sistemi ile ilgili değişkenler 189
Dersin Yapısı 193
Dersin yapısı açık olmalıdır 197
İyi dersin yapı taşları 200
İyi Ders Nedir? 205
Standart bir derste olması gerekenler 205
İyi dersin soruları 206
İyi dersin koşulları/elementleri 207
İyi dersin işaretlerini formüle etmek 209
İyi dersin işaretlerine dair gerekçeler 210
İyi dersin işaretleri 213
İyi/kaliteli bir ders için reçete 239
Özel ders verme kriterleri 239
Dersin Kalitesi 242
Dersin kalitesi ile ilgili kavramlar 242
Dersin kalitesi ile diğer değişkenler arasındaki ilişki 242
Dersin kalitesinden kim sorumludur? 243
Meslek standartlarının dersin kalitesi üzerine etkisi 244
Dersin kalitesini ispatlama çabası 245
Metot çeşitliliği ve dersin kalitesi 251
Zaman ve ders kalitesi 254
Okul yönetimi ve iyi/kaliteli ders 255
Okulun ve dersin kalite faktörleri 259
İyi/kaliteli dersin, okulun kalitesine katkısı nedir? 266
Okul aile birliği ile dersin kalite sorunu 272
Okulların yeniden yapılandırılması ve dersin kalitesi 272
Ders kalitesini arttırma 275
Dersin kalitesinin geliştirilmesi 277
Derslerin akreditasyonu 288
İyi/Kaliteli Ders İçin Öneriler 299
Ders alanında kalite geliştirmeye ilişkin tavsiye ve temel düşünceler 300

İKİNCİ BÖLÜM ÖN HAZIRLIK 303
Derste Karşılaştığım Zorluklar 303
Öğrenciler İçin Anlamı 303
Dersin Çekirdek Kısmı Nedir? 304
Gelecek On Yılda Neler Olabilir? 304
Pedagojik Temeller 304
Konsantrasyon 305
Takım 305
Değerlendirme 305
Hareket Planı 305
Diğer Yöntemler 306
Başlangıç İçin Kontrol Listesi 306
İlk Gün! İlk Ders! Hazırlık Yap! 308
Planlama Yapmanın Elementleri 315
Ders Alanı 315
Ders Dönemi Öncesi Sınıf Hazırlıkları 317
Sınıf Ortamını Düzenleme ve Değiştirmeye İlişkin Öneriler 317

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM DERSİ PLANLAMA 323
Plân Yapmanın İlkeleri 325
Plan Yapmanın Üç Anahtarı 326
Plan Yapmada Öğretmen Yeterlilikleri 326
Plan Formu 327
Planlama ve Kurul Toplantıları 327
Plân Çeşitleri 331
Ders Planı Hazırlama Aşamaları Nelerdir? 335
İyi Bir Ders Planının Özellikleri 335
Ders Planı İçin Ölçütler 336
Standartlara Dayalı Ders Planı Kriterleri 337
Ders Planları Üzerine Sorular Ve Yanıtları 337
Ders Planlarında Yapılan Hatalar 341
Dersin Planlanması ve Yapılandırılması 341
Dersin Planlanması ve Organizasyonu 343
Dersin Planlanması ve Uygulanması 349

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM DERSİ UYGULAMA 351
Ders Uygulamaları Örnek 361
Ders Uygulaması Sonrasında Öğretmenin Kendi Kendini 365
Değerlendirme Ölçütleri 365
Dersin Uygulanmasına İlişkin Öğretmenlere Öneriler 365
Ders Yapı-Yorum 366

BEŞİNCİ BÖLÜM DERSİN YÖNETİMİ 369
Dersin Yönetimi Hakkında Aşağıdaki Sorular Sorulmalıdır 372
Dersin Yönetimine İlişkin Öneriler 373
Ders Yönetim Sistemleri 375

ALTINCI BÖLÜM DERSİN DENETİMİ 377
Ders Denetiminin Amaçları 377
Ders Denetiminin Aşamaları 378
Ders Denetim Türleri 378
Ders Denetlemede Kullanılan Değerlendirme Alanları 379
Ders Denetim Kriterleri 380

YEDİNCİ BÖLÜM DERS DEĞERLENDİRME 385
Öğrencilerin Kendilerini (Öz) Değerlenmesi 394
Öğrencilerin Dersi Değerlendirmesi 395
Öğrencilerin Birbirini Değerlendirmesi 396
Öğrencinin Öğretmeni/Öğretim Elemanını Değerlendirmesi 396
Öğretmenin/Öğretim Elemanının Dersi Değerlendirmesi 398
Öğretmenin Meslektaşları Tarafından Değerlendirilmesi 399
Ders Kesim Raporu 400

SEKİZİNCİ BÖLÜM DERSİN GELİŞTİRİLMESİ 401
Dersin Geliştirilmesi İlkeleri 402
Dersi Geliştirme Sorumluluğu 402
Derste Geliştirilmesi Gereken Özellikler 403
Derste Sosyal Becerilerin Geliştirilmesi 403
Etkinlikleri Zenginleştirme 404
Yeni Ders Kültürü Yaratma 405
Dersi Geliştirme İle İlgili Kişi, Kurum ve Kuruluşlar 409
Dersini Geliştirmek İsteyen Öğretmenler İçin Öneriler 414

DİZİN 417

Ders Bilimi

Yrd. Doç. Dr. Filiz Yaylacı

Okul, öğrenci ve öğretmeni aynı anda derste buluşturan bir binadır. Okulda geçen süre insanın yaşamını planlıyor, ne öğrenmesi gerektiğini belirliyor. Öğretmen ve öğrenci okulda çok yoğun bir iletişim ve etkileşim içinde. Okulun görevi, toplumun ihtiyaç duyduğu insan modelini yetiştirmektir. Bu görevi okul adına öğretmenler üstlenmektedir. Öğrenci, sabahları erken kalkmak zorundadır. Sabah okula geldiğinde öğrenci, kendini dersin içinde bulmaktadır. Oysaki onların kişisel tercihlere göre değişen bir aktivite ya da okuldan sonra futbol oynamak gibi önemli işleri vardır. Bir öğrenci tatil dönüşü tekrar okula dönecek ve öğrendiklerini geri getirecek… Öğretmen, sınıfta cümle, sayı, işaret, sembolleri yazarak veya konuşarak, öğrencilere anlattıklarını yazılı ya da sözlü tekrar ettirmektedir. Öğrencilerin beklentileri ihtiyaç duydukları şeyler, derse ve öğretmene bağlı… Derse girerken, öğrenci-öğrenciye, öğretmen-öğrenciye, öğrenci-öğretmene, öğretmen-öğretmene hala birbirine "iyi dersler" temenni ediyor. Peki, gerçekten dersler iyi geçiyor mu? Dersi iyi yapan nedir? İyi bir dersin niteliği, yapısı, ögeleri, planı, organizasyonu, işlenişi, kültürü ve değerlendirmesi nasıl olmalıdır? İyi bir ders nasıl yapılır? Yaşamımız ders ve imtihanlarla dolu! Genellikle dakikalar ile sınırlı olan içeriğe yönelik kazanımların elde edildiği sıkıcı bir süre, ders! Az sonra başlıyor. İyi dersler!

www.siyasalkitap.com

siyasal kitabevi

Siyasal Kitabevi
Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1 Kızılay-Ankara
Tel: 0 (312) 419 97 81 pbx Faks: 0 (312) 419 16 11
Perakende Satış: Zafer Çarşısı 26-27-28
Tel: 0 (312) 433 99 43
e-posta: info@siyasalkitap.com

9 786054 627264